

JANDY NELSON

IK
GEEF
JE DE
ZON

Blossom
BOOKS

Voor papa en Carol

Ver voorbij ideeën over goed en kwaad, is een veld.

Daar zullen we elkaar tegenkomen.

Rumi

*Ik geloof nergens in behalve in de heiligheid van het hart en de
waarheid van de verbeelding.*

John Keats

Waar de liefde groot is, gebeuren altijd wonderen

Willa Carther

Het vereist moed om op te groeien en te worden wie je echt bent.

E.E. Cummings

Het onzichtbare museum

Noah
13 jaar

Zo begint het allemaal.

Met Zephyr en Fry – de almachtige buurtsociopaten – die achter me aan komen stormen, en de grond in het bos die onder mijn voeten trilt terwijl ik door de lucht, de bomen en mijn eigen withete paniek stoot.

‘Je gaat eraan, mietje,’ schreeuwt Fry.

Dan zit Zephyr op me, hij draait één van mijn armen, dan alle twee, op mijn rug, en Fry heeft mijn schetsboek gepakt. Ik strek me uit om erbij te kunnen, maar het heeft geen zin, ik ben armloos, hulpeloos. Ik probeer me los te worstelen uit Zephyrs greep. Lukt niet. Ik probeer ze met mijn blik in motten te veranderen. Nee. Ze zijn nog steeds wie ze zijn: vier meter lange, vijftienjarige klootbekken die voor de kick echte, levende dertienjarige jongens zoals ik van de rotsen gooien.

Zephyr heeft me van achteren in een hoofdgreep en zijn borst gaat op en neer tegen mijn rug, mijn rug gaat op en neer tegen zijn borst. We baden in het zweet. Fry begint door mijn schetsboek te bladeren. ‘Wat heb je getekend, Bubbels?’ Ik zie voor me hoe hij door een vrachtwagen wordt overreden. Hij houdt een pagina met schetsen in de lucht. ‘Zep, moet je al die naakte dudes zien.’

Het bloed in mijn aderen staat stil.

‘Dat zijn geen dudes. Dat is de *David*,’ weet ik uit te brengen, biddend dat ik niet als een woestijnrat klink, biddend dat hij niet doorbladdert naar de tekeningen verderop in het boek, naar de tekeningen die ik vandaag heb gemaakt terwijl ik zat te gluren, tekeningen van hén, op het moment dat ze uit het water komen met hun surfboards onder hun arm, zonder wetsuits, zonder iets, helemaal glinsterend, en, eh... hand in hand. Hier en daar heb ik gebruikgemaakt van mijn artistieke vrijheid. Ze zullen denken dat... ze zullen me vermoorden voordat ze me doodmaken. De wereld maakt een koprol. Ik vuur de woorden op Fry af: ‘Weet je wel? Michelangelo? Ooit van gehoord?’ Ik doe niet als mezelf. *Doe stoer en je bent stoer*, heeft pa gezegd en gezegd en gezegd – alsof ik een geknakte paraplu ben.

‘Ja... ik heb wel eens van hem gehoord,’ zegt Fry met zijn grote, uitpuilende mond, die één geheel vormt met de andere uitpuilende onderdelen van zijn gezicht, en daarboven het allergrootste voorhoofd van de wereld, waardoor je zou kunnen denken dat je met een nijlpaard te maken hebt. Hij scheurt de pagina uit mijn schetsboek. ‘Ze zeggen dat hij homo was.’

Dat was hij ook. Mijn moeder heeft een heel boek over hem geschreven – niet dat Fry dat weet, trouwens. Die noemt iedereen homo, flikker of mietje. En mij: homo en mietje én Bubbels.

Zephyr lacht een donkere demonenlach. Het geluid vibreert door me heen.

Fry houdt de volgende tekening omhoog. Meer David. Zijn onderste helft. Een studie in detail. Ik trek wit weg.

Ze lachen nu allebei. Het eechoot door het bos. De vogels doen mee.

Opnieuw probeer ik los te komen uit Zephyrs greep zodat ik het schetsboek uit Fry’s handen kan rukken, maar de greep wordt alleen maar strakker. Zephyr, die verdomme een Thor is. Met een van zijn armen knijpt hij mijn keel dicht; de andere zit als een autogordel om

mijn middel. Hij komt zo van het strand en heeft een blote borst en zijn warmte straalt door mijn T-shirt heen. De geur van kokoszonnebrandolie vult mijn neus, mijn hoofd – samen met de sterke geur van de zee, alsof hij die op zijn rug met zich meedraagt... Zephyr die de deining als een deken achter zich aan sleept... Dat zou mooi kunnen worden, dat zou het moeten worden (PORTRET: *De jongen die de zee met zich meenam*) – maar niet nu, Noah, dit is zo ontzettend níét het moment om een gedachteschilderij te maken van deze malloot. Ik flits terug, proef het zout op mijn lippen, weet weer dat ik op het punt sta dood te gaan...

Zephyrs lange haar is nat en de druppels glijden langs mijn nek en schouders. Ik merk dat onze ademhaling synchroon gaat, zware, geladen ademhalingen. Ik probeer te desynchroniseren. Ik probeer te desynchroniseren met de wet van de zwaartekracht en omhoog te komen. Dat lukt niet. Niks lukt. De wind zwiept de snippers van mijn tekeningen – vooral familieportretten nu – uit Fry's handen terwijl hij de ene na de andere pagina verscheurt. Hij scheurt er een van mij en Jude doormidden, hij snijdt me van haar af.

Ik zie mezelf wegwaaien.

Ik zie dat hij bijna bij de tekeningen is waarvoor ze me zullen vermoorden.

Mijn hartslag bonst in mijn oren.

Dan zegt Zephyr: 'Niet verscheuren, Fry. Volgens zijn zus is hij goed.' Omdat hij Jude leuk vindt? Dat vinden ze nu allemaal, omdat ze beter kan boardsurfen dan wie dan ook, omdat ze van de rotsen springt en nergens bang voor is, zelfs niet voor witte haaien of voor pa. En vanwege haar haar – ik heb al mijn geel opgebruikt om het te tekenen. Het is honderden kilometers lang en iedereen in Noord-Californië moet uitkijken dat hij er niet in verstrikt raakt, vooral kleine kinderen en poedels en nu dus ook breinloze surfboys.

Haar tieten staan er ook in, die werden in één nacht tijd afgeleverd, ik zweer het.

Het is niet te geloven, maar Fry luistert naar Zephyr en laat het schetsboek op de grond vallen.

Jude kijkt me vanaf het papier aan, stralend, wetend. *Dank je, zeg ik in mijn hoofd.* Ze redt me altijd, wat meestal behoorlijk gênant is, maar nu niet. Nu is het geweldig.

(ZELFPORTRET: *Tweeling: Noah kijkt in een spiegel, Jude kijkt terug*)

‘Je weet wat we met je gaan doen, toch?’ hijgt Zephyr in mijn oor, terug naar het regelmatig herhaalde moordzuchtige programma. Er is te veel van hem in zijn adem. Er is te veel van hem op mij.

‘Alsjeblieft, jongens,’ smee ik.

‘Alsjeblieft, jongens,’ doet Fry met een piepstem na.

Mijn maag krimpt in elkaar. Het Duivelsklif heet niet voor niks zo. Het is het op een na hoogste klif aan deze kant van de heuvel en daar gaan ze me vanaf gooien, Eronder heb je een hele partij rotsen en een kwaadaardige draaikolk die je dode botten naar de onderwereld zuigt.

Ik probeer opnieuw los te komen uit Zephyrs greep. En opnieuw.

‘Pak z’n benen, Fry!’

Drieduizend kilo nijlpaard duikt boven op mijn enkels. Sorry, maar dit gaat niet door. Dit gaat dus niet door. Ik haat het water, ik ben iemand die makkelijk verdrinkt en dan naar Azië afdrijft. Mijn schedel moet heel blijven. Als hij verbrijzelt zou het zoiets zijn als een kapotte bal die naar een of ander geheim museum wordt gebracht zonder dat iemand ooit heeft kunnen kijken wat erin zit.

Dus word ik groter. Ik word groter en groter tot ik mijn hoofd aan de hemel stoot. Dan tel ik tot drie en ga totaal *berserk* terwijl ik in gedachten mijn pa bedank voor alle keren dat ik met hem moest worstelen op het dakterras. Alle op-leven-en-doodwedstrijdjes waarbij hij maar één arm mocht gebruiken en ik alles, en hij me alsnog kon vastklemmen, omdat hij tien meter lang is en uit vrachtwagenonderdelen bestaat.

Maar ik ben zijn zoon, zijn Pantagrue-grote zoon. Ik ben een worstelende, geweldige Goliath, een tornado verpakt in huid, en dan kronkel

en draai ik en probeer ik vrij te komen en duwen ze me lachend terug en zeggen dingen als ‘wat een gestoorde motherfucker’. En dan lijkt het wel of ik ontzag in Zephyrs stem hoor als hij zegt: ‘Ik hou hem niet, hij is verdomme net een aal’, en dus vecht ik nog harder – ik hou van sidderalen, ze kunnen stroomstoten geven – en ik stel me voor dat ik een levend elektriciteitssnoer ben, schrikdraad, opgeladen met mijn eigen persoonlijke stroomspanning, terwijl ik een snelle beweging de ene kant op maak, en de andere kant op, en hun lichamen langs me voel draaien, warm en glad, en allebei proberen ze me vast te pinnen, opnieuw en opnieuw, en ik ruk me steeds weer los, al onze ledematen verstrengeld, en Zephyrs hoofd drukt nu op mijn borst en Fry is achter me en het is alsof hij honderd handen heeft en er is alleen nog beweging en verwarring en ik ben verloren, verloren, verloren, als ik begin te vermoeden... als ik me realiseer... dat ik een stijve heb, een buitengewoon stijve stijve, en hij drukt tegen Zephyrs maag. Angst met een extreem hoog octaangehalte suist door mijn lichaam. Ik roep het beeld op van de goorste, bloedigste machete-slachtpartij – mijn effectiefste manier om een slappe te krijgen – maar het is te laat. Zephyr verstart, even, en springt dan bij me vandaan. ‘*What the...?*’

Fry rolt opzij en blijft op zijn knieën zitten. ‘Wat is er?’ hijgt hij naar Zephyr.

Ik ben opzijkerold en zit nu met mijn knieën tegen mijn borst. Ik kan niet opstaan omdat ik bang ben dat ik een tent in mijn broek heb. Dus blijf ik stil zitten en doe mijn best om mijn tranen binnen te houden. Een stinkende fret wroet in elke holte van mijn lichaam terwijl mijn laatste minuten zijn aangebroken. En als ze me niet nu, ter plekke, vermoorden, dan weet vanavond iedereen op de heuvel het. Ik kan net zo goed meteen een staaf dynamiet doorslikken en me van het Duivelsklif laten rollen. Dit is erger, nog veel erger, dan die paar stomme tekeningen.

(ZELFPORRET: *Begrafenis in het bos*)

Maar Zephyr zegt niks, hij blijft daar maar staan met zijn Viking-blik,

totaal raar en sprakeloos. Waarom?

Heb ik hem met mijn gedachten verlamd?

Nee. Hij gebaart naar de zee en zegt tegen Fry: 'Laat 'm maar lekker. *Let's grab the slabs.* Wegwezen hier.'

De opluchting tintelt door me heen. Kan het zijn dat hij het niet heeft gevoeld? Nee, dat kan niet – hij was zo hard als staal en Zephyr sprong in één keer weg, totaal in paniek. Hij is nog steeds in paniek. Waarom noemt hij me dan geen homomietje-Bubbel? Omdat hij Jude leuk vindt?

Fry tikt met zijn vinger op zijn voorhoofd en zegt dan tegen Zephyr: 'Iemand zit hier in de diepe shit, bro.' En weer tegen mij: 'Op het moment dat je het 't minst verwacht, Bubbel.' Hij doet met zijn hand mijn vrije val van het Duivelsklif na.

Het is voorbij. Ze lopen terug naar het strand.

Voordat hun neanderthaler-brein op een ander idee komt, pak ik snel mijn schetsboek, steek het onder mijn arm en dan, zonder om te kijken, loop-ren ik naar de bomen, als iemand die geen last heeft van een bibberend hart, van opdringerige tranen, van benen die voor het eerst van hun leven lijken te lopen.

Als ik uit het zicht ben, ren ik uit mijn lichaam, als een cheeta – cheeta's kunnen in drie seconden van nul naar 120 kilometer per uur en dat kan ik ook, bijna dan. Ik ben de vier-na-snelste van de brugklas. Ik kan de lucht openklappen en erachter verdwijnen, en dat doe ik tot ik ver weg ben, van hen en van wat er is gebeurd. Ik ben in elk geval geen eendagsvlieg, die hebben twee penissen waar ze zich druk om moeten maken. Ik heb er maar één en ik heb al m'n halve leven onder de douche doorgebracht, denkend aan dingen waar ik de hele tijd aan moet denken, al wil ik het niet, maar het is echt heel, heel fijn om er wel aan te denken. Man, wat is dat fijn.

Bij het riviertje spring ik van steen naar steen, tot ik een goeie plek vind waar ik de komende honderd jaar de zon met het voortsnellende water kan zien spelen. Er zou een soort hoorn of gong moeten zijn

waarmee je God wakker kunt maken. Want ik zou graag iets tegen hem willen zeggen. Drie woorden eigenlijk:

WHAT THE FUCK?!

Geen reactie. Na een tijdje haal ik de houtskool uit m'n kontzak. De staafjes hebben de aanval op de een of andere manier doorstaan. Ik ga zitten en sla mijn schetsboek open. Ik maak een hele witte pagina zwart, en nog een, en nog een. Ik druk zo hard dat het ene na het andere staafje breekt en ik gebruik elk stuk tot er alleen nog een stompje over is, zodat het lijkt of het zwart uit mijn vingers komt, uit mij op het papier. Ik maak alle lege pagina's zwart. Het kost uren.

(EEN SERIE: *Jongen in een zwarte doos*)

De volgende avond tijdens het eten deelt mama mee dat oma Sweetwine die middag een stukje met haar is meegereden omdat ze een boodschap voor mij en Jude had.

Oma Sweetwine is al een tijdje dood.

'Eindelijk!' juicht Jude, en ze laat zich weer in haar stoel vallen. 'Ze had het me beloofd!'

Als Jude oma ooit echt nodig had, dan zou ze er in een flits zijn. Dat is wat ze tegen Jude had gezegd, vlak voordat ze drie maanden geleden in haar slaap stierf. Jude was haar favoriet.

Mam glimlacht naar Jude en legt haar handen op tafel. Ik leg mijn handen ook op tafel, tot ik me realiseer dat ik mama imiteer. Ik leg ze snel op mijn schoot. Mama is altijd inspirerend.

En ze is komen aanwaaien. Sommige mensen zijn gewoon niet van deze aarde en zij is zo iemand. Ik heb jarenlang bewijsmateriaal verzameld. Later meer hierover.

Wat dit moment betreft: ze straalt en glundert als ze vertelt dat het begon met de geur van oma's parfum in de auto. 'Herinneren jullie je dat die geur altijd eerst de kamer in kwam en pas daarna zichzelf?' Mama ademt overdreven langzaam in, alsof ze wacht tot de zoete bloemengeur

zich door de keuken heeft verspreid. Ik adem langzaam in. Jude ademt langzaam in. Iedereen in Californië, in de Verenigde Staten, ademt langzaam in.

Behalve pa. Hij schraapt zijn keel.

Hij gelooft er niks van. Omdat hij een artisjok is. Zo noemde zijn eigen moeder, oma Sweetwine, hem. Zij heeft nooit begrepen hoe het kon dat juist zij zo'n taaie stekelkop op de wereld had gezet. Ik ook niet.

Een artisjok die parasieten onderzoekt. Geen commentaar.

Ik kijk even naar hem. Naar de gebruide huid en de spieren van een strandwachter, naar zijn glow-in-the-dark-gebit. Zijn hele glow-in-the-dark-voorkomen. En ik voel mijn maag ronddraaien. Want wat zou er gebeuren als hij het wist?

Zephyr heeft tot nu toe niks verklapt. Ik denk niet dat je dit weet, want waarschijnlijk ben ik de enige die het weet, maar in het Engels is de officiële naam voor de lul van een walvis een dork. En de dork van een blauwe vinvis? 2,5 meter lang. Ik herhaal: 2,5 meter. LAAAAAAAAAANG! En zo voel ik me sinds wat er gisteren is gebeurd:

(ZELFPORTRRET: *De betonnen dork*)

Yeah.

Maar soms denk ik dat pa het weet. Soms denk ik dat zelfs het broodrooster het weet.

Jude stoot met haar voet tegen mijn been. Ik besef dat ik naar het zoutvaatje heb zitten staren. Ze knikt naar mama, die haar ogen gesloten heeft en haar armen gekruist voor haar borst houdt. Dan knikt ze naar pa, die naar mama kijkt alsof ze met haar wenkbrauwen haar kin aanraakt. Jude en ik kijken elkaar even met grote ogen aan. Ik bijt op mijn wang om niet in de lach te schieten. Jude doet hetzelfde – zij en ik, we hebben hetzelfde lachknopje. Onder tafel duwen we onze voeten tegen elkaar.

(FAMILIEPORTRRET: *Mama communiceert met de doden*)

‘En?’ vraagt Jude. ‘De boodschap?’

Mama opent haar ogen, knippert, sluit ze weer en gaat verder met een woe-woe-seance-stem. ‘Ik ademde dus die bloemengeur in en er was een soort schijnsel...’ Ze houdt haar armen sierlijk in de lucht en beweegt ze als zeewier heen en weer. Ze buit elke seconde uit. Daarom wordt ze dus elk jaar genomineerd voor Professor van het Jaar – iedereen wil in haar film meespelen. We leunen naar voren. Klaar voor de volgende woorden, voor De Boodschap van Boven, maar dan onderbreekt pa haar. Hij lost een lading ellende boven op het moment.

Hij is nog nooit genomineerd voor Professor van het Jaar. Niet één keer. Geen commentaar.

‘Het is belangrijk dat je de kinderen duidelijk maakt dat dit allemaal metaforisch bedoeld is, schat,’ zegt hij. Hij zit zo rechtop dat zijn hoofd door het plafond breekt. Op bijna al mijn tekeningen is hij zo groot dat ik hem niet helemaal op het papier krijg, dus laat ik zijn hoofd meestal weg.

Mama doet haar ogen open. De glinstering in haar blik is weg. ‘Ik bedoel het alleen niet metaforisch, Benjamin.’ Er was een tijd dat pa mama’s ogen liet glanzen; nu laat hij haar tandenknarsen. Ik weet niet waarom. ‘Wat ik, behoorlijk letterlijk, bedoelde,’ zegt/knarsetandt ze, ‘was dat de onvergetelijke oma Sweetwine, dood en begraven, naast me in de auto zat, helder als het daglicht.’ Ze glimlacht naar Jude. ‘Ze had zich zelfs helemaal uitgedost, in een van haar Zwevende Jurken; ze zag er... spectaculair uit.’

De Zwevende Jurk was oma’s handelsmerk.

‘O! Welke? De blauwe?’ Ik voel een steek in mijn borst als ik de blik in Judes ogen zie.

‘Nee, die met die oranje bloemetjes.’

‘Tuurlijk,’ antwoordt Jude. ‘Perfect voor een geest. We hebben het erover gehad hoe haar outfit in het hiernamaals eruit zou moeten zien.’ Ik vermoed dat mama dit allemaal verzint omdat Jude niet zonder oma kan. Aan het eind zat ze bijna de hele tijd aan haar bed. Toen mama hen

die laatste ochtend vond – de een slapend, de ander dood – hadden ze elkaars hand vast. Mij leek het behoorlijk eng maar dat heb ik maar niet gezegd. ‘Dus...’ Judes wenkbrauwen gaan omhoog. ‘De boodschap?’

‘Weet je wat ik prettig zou vinden?’ zegt pa, die mokkend en nukkig het gesprek binnendringt, waardoor we waarschijnlijk nooit zullen horen wat die bizarre boodschap was. ‘Wat ik prettig zou vinden is als we de suprematie van het absurde eens konden afschaffen.’ Nou dat weer. De ‘suprematie’, zoals hij het noemt, begon toen oma bij ons kwam wonen. Pa, ‘een man van de wetenschap’, zei tegen ons dat we al die bijgelovige onzin die uit mijn oma’s mond kwam met een korrel zout moesten nemen. Oma zei dat we niet naar haar artisjok moesten luisteren en die zoutkorrels direct over onze linkerschouder moesten gooien om de duivel te verblinden.

Toen haalde ze haar bijbel tevoorschijn – een enorm in leer gebonden boek vol bullshit (*aka*: onzin) – en begon haar evangelie te verkondigen. Vooral tegen Jude.

Pa pakt een stuk pizza van zijn bord. Kaas kruipt over de randen. Hij kijkt naar mij. ‘Wat vind jij, hé, Noah? Wie is er hier nou niet blij dat we verlost zijn van oma’s met geluk overgoten stoofschotels?’

Ik doe alsof ik hem niet hoor. Sorry. Ik ben echt gek op pizza, en dan bedoel ik: zelfs terwijl ik pizza éét verlang ik nog naar pizza, maar ik laat me niet voor pa’s kar spannen, al was het Michelangelo zelf die erin zat. Mijn vader en ik kunnen niet met elkaar overweg, al vergeet hij dat elke keer weer. Ik vergeet het nooit. Altijd als ik hem met zijn bulderende basstem de trap op hoor komen – omdat hij samen naar een rugbywedstrijd wil kijken of naar een of andere film waarin alles wordt opgeblazen of samen naar jazzmuziek wil luisteren waarvan ik het gevoel krijg dat mijn lichaam achterstevoren wil weglopen – doe ik mijn slaapkamerraam open, spring naar buiten en ren naar het bos.

Af en toe, als er niemand thuis is, ga ik naar zijn studeerkamer en breek zijn potloden. En één keer ben ik toen iedereen sliep de garage

in gesloten en heb mijn sleutel langs de zijkant van zijn auto gehaald, maar dat was na een ongelooflijke wc-bril-likkende Noah-de-geknakte-paraplu-preek, toen hij had gelachen en had gezegd dat hij, als Jude er niet was geweest, zou hebben gezworen dat ik uit parthenogenese was voortgekomen (ik heb het opgezocht: voortplanting zonder vader).

Omdat ik als ik teken soms iemands ziel kan zien, weet ik het volgende: mama heeft als ziel een enorme zonnebloem. Hij is zo groot dat er nog maar net plaats is voor haar organen. Jude en ik hebben één ziel tussen ons in, die we moeten delen: een boom met brandende bladeren. En pa heeft een bord vol maden.

Jude zegt tegen hem: 'Je denkt zeker dat oma het niet in de gaten heeft als je haar beledigt?'

'Daar is maar één antwoord op mogelijk,' zegt hij, en hij lebbert de kaas naar binnen. Zijn mond glimt van het vet.

Jude staat op. Haar haren hangen als lichtslangen om haar hoofd. Ze kijkt naar het plafond en verkondigt: 'Ik heb altijd genoten van je gerechten, oma.'

Mama knijpt in Judes hand en zegt dan tegen het plafond: 'Ik ook, Cassandra.'

Jude glundert van binnenuit.

Pa schiet zichzelf met zijn vinger door zijn kop.

Mama fronst – waardoor ze er honderd jaar ouder uitziet. 'Omarm het mysterie, professor,' zegt ze. Dat zegt ze wel vaker tegen pa, maar vroeger klonk het anders. Vroeger zei ze het alsof ze een deur voor hem openhield en hem uitnodigde om binnen te komen, niet alsof ze de deur in zijn gezicht dichtsmijt.

'Ik ben getrouwd met het mysterie zelf, professor,' antwoordt hij zoals altijd, maar vroeger klonk het als een compliment.

We eten onze pizza. Er is niet aan. De gedachten van mama en pa hangen zwaar om ons heen. Ik hoor mezelf kauwen. En dan voel ik onder tafel Judes voet weer. Ik duw terug.